

Posamezne številke: Na-
vadue Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 12. uri z
dnevno naslednjico dne ter stane
mesečno po št. D 10.—, za ino-
zemstvo D 15.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—.
Inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Posamezne številke: Na-
vadue Din — 50, ob ne-
deljah Din 1.—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, prilikje, dno. Tele-
fon št. 24. ŠHS poštnoštevilni ra-
čun št. 11.784.

Na naročila brez denarja se ne
vzira. — Rokopisi se ne vračajo.

TABOR

Leto: III.

Maribor, sreda 31. maja 1922.

Številka: 123.

Pota socializma.

Prinašamo iz »Prager Presse«
z dne 27. t. m. zanimivo razmo-
travanje o današnjem stanju
socialističnega gibanja.

Berlinska konferenca treh interna-
cional ni mogla odkriti nič novega o
duševni situaciji socializma. Situacija
je zmeraj ista: nesporazumljenja, raz-
cepi, desorientacija. Socializem gre
danes v različne smeri; izgubil je ono
srečo, ki jo daje samo ena pot, razvija
se na levo in na desno; tu je popolno-
ma blizu pametnemu, modernemu li-
beralizmu, tam pa že ne more razumi-
nirati, kako da lahko obstoja tako so-
porna in nemoralna reč kakor je obi-
čaj. Tu bi hotel napraviti iz celega sve-
ta eno samo kadetnico in prepovedati
— kakor Buddhine knjige — da ljudje
ne smejo spati dve noči zaporedoma
na istem mestu in pod istim drevom,
da se jim v srcu ne vzbudi pohlep po
družinski lastnini in patriotizmu. Ena
socialistična smer hoče zidati, druga
pa je za brezobzirno podiranje; tu sedi
stari učitelj, ki bi rad postavil sociali-
zem v isto vrsto s humanizmom in ki se
boji krvi in nasilja; nedaleč od njega
pa sedi drugi učitelj, ravnotako star
in pravi: Maščevanje je lepo; Marx
nikjer ne piše, da bi ne smela teči krič
— Ti boji, ki razvzemajo marsikatero
glavo in posurovljajo marsikatero sr-
ce, niso dialektični in se ne dogajajo
pri zeleni mizi. Samo praksa bi bila
mogla združiti socializem. V knjigah,
člankih in na zborovanjih se lahko so-
cialistično misli razvijajo v neskon-
čnost. Na podlagi Marxovih spisov se
da vse dokazati — tako tudi na podla-
gi Goethejevih pesmi in biblije — in
tako dokazi kaj hitro pomirijo pojav-
ljajoča se miselna nesoglasja. Praktič-
no se pa doslej še ni moglo pokazati,
koliko notranje resničnosti ima evo-
lucijska ali revolucijska smer. Bistvo
evolucije je, da se njeni uspehi poka-
žejo šele čez mnogo let. V Rusiji je re-
volucijska teorija že prešla v prakso;
nekateri pojavi kažejo — in to prizna-
vajo komunisti sami — da so uspehi
tega stanja skrajno slabi in v najvišji
meri relativni!

V Rusiji se je v zadnjih letih mar-
sikaj dokazalo. Tako se je na pr. doka-
zalo, da izza dolge vojne lahko nastane
v deželi vojaška revolucija; dalje,
da se v brezobzirnim teorijem obvla-
dujejo in drže na vajetih široke mase
prebivalstva; dokazalo se je, da se ru-
ski muškarci bojujejo proti vsakomur, kdor
mu hoče odvzeti zemljo; tudi čezv-
čajka (izredna komisija) je pokazala
marsikateri uspeh. Navzlic temu pa
voditelji ruskega komunizma nikdar
in nikjer ne govorijo o uspehih komuni-
stičnega sistema produkcije in kolek-
tivnega vodstva obratov. In ravno v
tem, ne pa v uspehih čezvčajke, mo-
roma iskati korenine celega vpra-
šanja. — Ni dvoma, da ima
boljševizem moč, saj je imel tudi
carizem moč. Toda zedinjenje socia-
lizma bo postalo dejstvo šele takrat,
kadar bo ideja zmaga tudi v praksi.
Vse, kar se je doslej pokazalo pod uč-
ni boljševizma, nam ne more izrgati
slare vere v evolucijo (razvoj).

Pot, ki vodi čez Genovo v Haag, je
tudi pot k socialističnemu edinstvu.
Genova in Haag sta prvi etapi te poti,
ki ne pomeni nič drugega kakor:
boljševizem. Šele ko bo resnično živ-
ljenje korigiralo samopašnost posa-
meznega misleca, bodo dani vsi pogoji
za sporazum med različni socialistič-
nimi taborji. Ozamljenega komuniz-
ma, ki bo v Rusiji živel še nadalje liki
Robinson na samotnem otoku, se ne
bo moglo izpodbiti na njegovem oto-
ku. Na potu iz Genove v Haag pa ga
čakajo navdne nevarnosti.

Lloyd Georgeov predlog glede Baroša.

Beograd, 30. maja. Lloyd George
je naši delegaciji v Rimu predal pi-
smeno svoj predlog glede rešitve ba-
roškega vprašanja. Lloyd George je
mnenja, da spadata Baroš in Bankino
pod suvereniteto naše države. Vpraša-
nje naj reši posebna šestčlanska ko-

misija, v kateri bo imela vsaka država
po tri člane. Po poročilih beograjskih
listov hoče Italija rešiti to vprašanje
še pred kraljevo poroko, da more ita-
lijanski kralj poslati svojo delegacijo
h kraljevi poroki.

Seja vlade o amnestiji ob priliki poroke kralja.

Beograd, 30. maja (Izv.) Včeraš
zvečer od 18. do 21. ure se je vršila
seja ministrskega sveta, na kateri se
je razpravljalo izključno o amnestiji
ob priliki kraljeve poroke. Pred vsem
se je razpravljalo o amnestiji politi-
čnih zločincev, tako o komunistih in
častnikih iz solunskega procesa. —
Amnestiji zadnjih se dozdevno protivi

več ministrov, in izgleda, da častniki
iz solunskega procesa ne bodo amne-
stirani. Sklenilo se je nadalje, da bodo
deležni amnestije vse radi žalitve Nje-
govega Voličanstva, nadalje radi
gozdnih poškodb, prepovedane žganje-
kuhe in gojenja tobaka obojene ose-
be. Razprava se danes nadaljuje.

Spor za nove davke.

Beograd, 30. maja. (Izv.) Med
finančnim ministrom dr. Kumanudi-
jem in člani finančnega odbora je na-
stal nesporazum, ker odbor ni privo-
lil v predlog finančnega ministra za
zvišanje davka na zemljišča in alko-
hol. Demokratski klub se je dva dni
trudil, da bi spor poravnal. Dr. Kuma-
nudi je mnenja, da brez teh povišanj
ni mogoče vzpostaviti ravnotežja v

državnem proračunu. Ker ni sigurno,
da bodo vsi dohodki, ki jih predvideva
proračun, fiktivno tudi dospeli. Če se
ti davki ne razpišejo letos, bo to le v
škodo davkoplačevalcev, ker se bodo
moralni prihodnje leto predpisati v
dvojni meri. Izgleda pa, da bo dr. Ku-
manudi s svojim predlogom, ki ga pod-
pirajo tudi radikalci, prodril.

Iz češkoslovaškega parlamenta.

DKU Pariz, 29. maja. V debati o
ekspoziciji ministrskega predsednika
dr. Beneša je izjavil poslanec dr.
Knirsch (nemški nacion. socialist) da
je doznal iz zanesljivega vira, da je
dr. Beneš sklenil s Francijo tajno po-
godbo, v kateri se je Češkoslovaška ob-
vezala, da postavi v slučaju kakšnega
vojaškega konflikta med Nemčijo in
Francijo proti Nemcem 500.000 mož.

Boji med fašisti in komunisti v Italiji.

DKU Milan, 30. maja. Ob priliki
nekega zleta fašistov je prišlo med
njimi in komunisti do krvavih spopa-
dov, v katere so posegli karabinjeri in
napravili red. Osem oseb je bilo pri
tem ranjenih.

DKU Bolonja, 30. maja. Fašisti
še vedno nadaljujejo z demonstracija-
mi proti prefekturi. Tudi v okolici je
prišlo do spopadov. Nek delavec je za-
dobil smrtne poškodbe. Vlada je odpo-
slala zastopnike notran. in poljedelske-
ga minist. v Bolonjo, da prouče po-
ložaj. Ministrski svet je prepovedal po
vsej državi vse shode in demonstracije.

Zopet revolucija v Mehiki?

DKU Pariz, 29. maja. »Chicago
Tribune« poroča iz Washingtona, da
je dospela vest o izbruhu revolucije v
Mehiki. Vstajo vodi Feliks Diaz. Vest
uradno še ni potrjena.

Iz seje italijanske vlade.

DKU Rim, 30. maja. Ministrski
svet je na svoji današnji seji odobril
italijansko-rusko trgovinsko pogodbo
ter jugoslovansko-italijanski spora-
zum, ki pa še ni ratificiran.

Čičerin gost d' Annunzia!

DKU Rim, 30. maja. Čičerin je bil
včeraj ves dan gost d' Annunzia v Gar-
deni.

Italija se zdravi z dolarji.

DKU Pariz, 28. maja. »Chicago
Tribune« poroča iz Newyorka, da se
pogaja italijanska vlada na newyor-
škem denarnem trgu za 100 milijonsko
posojilo, ki se naj uporabi za nabavo
železniškega materiala v Ameriki za
italijanske državne železnice.

Angležem je komunizem istočasno
nesimpatičen kakor Francozom. Dočim
so ga Francozi hoteli pobiti na ta način,
da bi se izognili Genove, so ga An-
gleži pobijali ravno z Genovo. In An-
gleži so dobro spoznajo v psihologiji
narodov.

Anglija in Italija.

Povodom glasov o sklenitvi poseb-
nega angleško-italijanskega sporazuma,
ki bi formalno imel ekonomski značaj,
bi pa v resnici bil nekaka podlaga za
»entente cordiale« med tema dvema dr-
žavama, je poročevalec »Manchester
Guardian« intervju italijanskega zu-
nanjega ministra Schanzerja, ki mu je
dal nekaj izjav, iz katerih se razvidi, da
ima sporazum res politično ozadje.
Schanzerjeve izjave so apologija an-
gleško-italijanskemu prijateljstvu, katero
po Schanzerjevem mišljenju mora biti
zapečaten s praktičnim sporazumom v
vseh vprašanjih, ki interesirajo obe o-
zemlji. V Genovi se ni zaključilo ni-
česar definitivnega — pravi Schanzer —
čeprav smo razpravljali medsebojno v
vseh tozadevnih točkah ter izmenjali
svoja mišljenja. Sporazumevanje ni bilo
oteženo z nikakim nesoglasjem, kajti
naša dva naroda sta bila vedno prože-
ta s pacifističnim duhom. Nadvlada ene
oblasti nad evropskim kontinentom je
imela vedno slabe posledice. Vojna je
bila za nas samo neljuba potreba. Glav-
ni interes naših zemelj je bil mir. Mi-
sel posebnega sporazuma proti kakšni
tretji državi nam niti zdaleka ne pade
v glavo. Tu torej ne gre — pravi da-
lje Schanzer — za sporazum, ki bi bil
naperjen proti Franciji. O tem sva tako
jaz kakor ministrski predsednik Facta
uverila Barthoua. Splošno, od vsega
omega, o čemer smo se pogovarjali, ni
ničesar kar bi škodovalo Franciji.

Naša »entente cordiale« bo sestavil
del dosedanje antante. Popolnoma na-
ravno je, da delujeta skupaj dve državi,
ki sta zložni in enakih misli v vseh po-
litičnih vprašanjih. To je posebno važ-
no osobito v ekonomskem smislu. Vi-
ste očitani — je rekel Schanzer an-
gleškemu žurnalistu — mi pa živimo
na polnotoku. Geografični vzroki nas
silijo, da se podpiramo medsebojno po-
sebnost v izmenjavi, oziroma dobavi su-
rovin. Eni in drugi smo odvisni od zu-
nanje trgovine. V Italiji vlada velika
nezaposlenost in industrija je v stag-
naciji. Anglija nam lahko pomaga,
ako nam odstopi del svojih surovin, da
dvignemo našo industrijo in proizvo-
dno. Mi nečemo tujega in ne iščemo ni-
kakih darov. Medsebojno ekonomsko
sodelovanje bo najlepše oživotvorjeno
tako, da se najde nekako sredstvo za
usmerjenje in izenačenje naše in vaše
valute. Italiji manjka premoga in pe-
troleja. Vojna nam je vzela možnost
osigurati se s te strani. Pripravljeni
smo toraj sodelovati z vsakomur, ki bo
sodeloval v tem oziru z nami.

Glede vojne in pomorske konven-
cije, o kateri se je tudi govorilo, da je
sklenjena med Anglijo in Italijo, je
rekel Schanzer, da se o tem ni teme-
ljito razpravljalo, a v kolikor je prišla
tudi ta zadeva na dnevni red, se lahko
z mirnim srcem izjavi, da se o kakih
agresivnih momentih ni mislilo. O po-
litičnem sporazumu ni mogoče govoriti
tudi, dokler nanj ne pristane tako an-
gleško, kakor tudi italijansko ljudstvo.
Ako bo to za tak sporazum, se sprej-
me, ako pa bo proti njemu, se odkloni.
Ta Schanzerjeva izjava je, kakor
se na prvi pogled vidi, jako vodena, to
se pravi — podana jako previdno, di-
plomatično, tako da ne izda ničesar,
kar bi radi — vedeli.

Nemško-ruska pogodba pred državnim zborom.

DKU Berlin, 28. maja. Zunanji
odbor državnega zbora se je včeraj v
nad 15urni seji bavil z genovsko kon-
ferenco in rapalsko (nemško-rusko)
pogodbo. Po izčrpnem poročilu dr.
Rathenaua se je oglasilo še več poslan-
cev. Sklepi niso bili storjeni. S tem je
zunanji odbor sklenil svoja posveto-
vanja o tej zadevi, o katerih se bo jutri
razpravljalo v plenarni seji državnega
zbora.

Pred konferenco v Haagu.

DKU Haag, 27. maja. Predsednik
genovske konference je sporazumno z
inozemsko vlado razposlal povabila na
sestaneke v Haagu.

Sedem tovarn zgorelo.

DKU Belfast, 29. maja. Včeraš
zvečer je bilo zažganih sedem tovarn,
katere je požar popolnoma uničil.

Sprejem Nemčije v Zvezo narodov.

DKU London, 28. maja. Kakor
poroča »Times«, bo Zveza narodov raz-
pravljala na prihodnjem sestanku o
sprejemu Nemčije v Zvezo narodov.
Svet zveze narodov je zavzel za Nem-
čijo ugodno stališče ter privolil spre-
jem pod pogojem, da Nemčija z odpla-
čilom dne 31. maja zapadlih reparacij-
skih obrokov dokaže svojo odkritosrč-
nost in dobro voljo.

Borza.

Curik, 29. maja. Berlin 187, New-
york 522.75, London 23.28, Pariz 47.72,
Milan 27.50, Praga 10.05, Budimpešta
0.64, Zagreb 1.87, Sofija 3.92, Varšava
0.13, Dunaj 0.05, av. žig. krone 0.06.

Curik, 30. maja. (Izvirno. Predbor-
za.) Pariz 47.75, Zagreb 1.90, London
23.27, Berlin 1.93, Praga 10.12, Milan
27.50, Newyork 5.122%, Dunaj 4%, žig.
krone 5.125, Bukarešta 3.95, Budimpe-
šta 65, Varšava 13.

Zagreb, 30. maja. (Izvirno. Predbor-
za.) Dunaj 0.625, Berlin 25.75, Praga
1.475, Pariz 6.587, Newyork 70.50, Mi-
lan 3.75, London 3.20, Budimpešta 8.75,
Curik 13.50.

Dnevna kronika.

— Ivan Hribar — častni občan občine Krčevina. Občina Krčevina pri Mariboru je imenovala pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja svojim častnim članom ter mu je ob priliki njegovega bivanja v Mariboru minuli četrtek poklonila častno diplomu.

— Šolske počitnice o priliki svetbe Njegovega Veličanstva kralja. — Iz predsedstva pokrajinske uprave smo prejeli: Ministrstvo Prosvete je odredilo, da je zaradi svetbe Njegovega Veličanstva kralja na vseh šolah države 7., 8. in 9. dan junija t. l. prost pouka. Ker je 10. dan junija sobota, je pokrajinska uprava za Slovenijo dovolila, da je prost pouka tudi 10. dan junija, tako da trajajo počitnice v zvezi z binkoštnimi prazniki od vštete-ga 3. dne do vštete-ga 11. dne junija t. l. Ker prebijejo učenci te počitnice večinoma doma pri svojih, odpadejo posebne oficijelne šolske slavnosti o tej priliki.

— Obsojeni navijalci cen. Zadnji »Uradni list« objavlja sledeče obsodbe radi navijanja cen: Marija Vidmar, branjevka v Ljubljani je bila obsojena na en dan zapora in 100 Din. globe, ker ni na svoji stojnici imela označenih cen; Marija Bregar, delavka v Tolstem vrhu, na 14 dni zapora poostrenejega z dvema postoma na teden, ker je za jajca zahtevala po 5 K, to je več nego bi smela po računanju dovoljenega dobička; Ernest Bubak, tapetar v Mariboru na 48 ur zapora in 250 Din. globe, ker je neki stranki za ruletni trak katerega je kupil sam za 27.50 K, računal 54 K; Karel Sepaher, mesar v Semiču na 1 dan zapora s postom in trdim ležiščem ter 100 Din. denarne globe, ker je meso, katero je kupil po 26 K, prodajal po 48 K kg; Anton Kragl, mesar v Sevnici na 3 dni zapora in 200 Din. denarne globe, ker ni imel na mesu v svoji mesnici označenih cen ter Fran Kobale, mesar v Sevnici na 3 dni zapora in 200 Din. denarne globe, ker ni imel na mesu v svoji mesnici označenih cen. Opozarjamo na te obsodbe občinstvo, kakor tudi trgovce in obrtnike, da se bodo znali ravnati ter da ne pride po nepotrebnem zopet do sodniške intervencije, oz. do odiranja. Zakon o pobijanju draginje obstoja in je še vedno v veljavi.

— Lepo vreme bo na binkoštni ponedeljek in izprehod v Hoče bo naravnost prijetno razvedrilo. Da pa bo vaš užitek še večji, preskrbi hočki Sokol, ki vam bo vprizoril v Sokolskem domu pretresljivo dramatsko sliko »Matja«. Tudi sokolski pevski zbor bo sedaj prvič nastopil. Začetek točno ob 3. uri popoldne in 8. uri zvečer. Pohitite k nam, da vidite, kako plodonosno klije sokolsko seme na hočkem polju! Zdravo!

— Kramarski in živinski sejem v Slovenski Bistrici, ki bi se moral vršiti dne 4. junija, se vrši letos v nedelje v torek dne 6. junija.

Ne pozabite naročnine!

Ivan Kežzar:

Zgodovina Slovenske čitalnice v Mariboru.

(Govor ob proslavi 60-letnice.)

(Dalje.)

Magistrat je namreč vedno trdil, da bi se občinstvo razburilo, ako bi zagledalo slovenske lepake. In kaj se je zgodilo? Policaji so sicer pridno trgali lepake z zidov, na nekaterih mestih, tako na pr. pred kolodvorom pa so viseli še 14 dni pozneje, ne da bi kdo kihnil. Tako je torej izgledal tisti hudič, ki so ga mariborski nemški mogotci slikali v svoji domišljavosti vladi na steno. Seveda se prošnjia Dramatičnega društva vključ vsem intervencijam in obljubam graškega namestništva samega, ni nikdar rešila in Maribor je ostal v večno sramoto vsem onim, ki danes tarnajo o brezpravnosti Nemcev v Jugoslaviji, edino mesto, kjer se ni smelo niti slovensko plakati-rati, kaj šele počenjati stvari, ki jih danes Nemci počenjajo. Meminise juvat!

Dne 17. 6. 1906 se je otvorila »Ljud-

Dopisi.

— Sv. Trojica v Slov. gor. (Fantovska vojska.) V četrtek (na praznik) smo bili Trojičani že od dopoldneva opazovalci, kakor so se v gostilnah pripravljali fantje iz Gočove in Oseka na spopad, ki je res izbruhnil kmalu popoldan. Medsebojno sovražstvo je trajalo že dalje časa, in v četrtek, ko so se nasrkali rujne vinke kapljice, je priklopelo do izbruha. Osečarji so bili tokrat v premoči in obvladali bojno polje. Tako je izkupil neki Č. iz Gočove in odnesel precej težko poškodbo na glavi. Zmagovalci še s tem niso bili zadovoljni in so še dalje časa razgrajali v gostilni, dokler jih ni gostilničar zmetel iz svojih prostorov, in potem so se še metali med seboj in valjali s kričanjem po trgu okrog. Čeravno je trajal ta boj kake tri ure, niso prišli mirji razkačenih duhov ne župan, niti orožniki. Šele približno po preteku pol ure, odkar se je posljalo že drugič po nje in ko so razgrajali že prišli skoraj iz trga na poti domov, se prikaže orjaška postava našega postajevodje s še enim orožnikom. Le s težavo se jima je posrečilo spraviti fante na postajo, kjer se jih je strogo zašlišalo. — Mislimo, da je ob takih prilikah takojšen nastop orožništva zelo na mestu!

— Ormož. (Dopis, 29. maja.) Danes so bili zdražbani zadnji lovi tukajšnjega okraja in sicer: Sardinje 2020 K, Al. Kukovec; Sodinci 1920 K, Frie Roglič; Sv. Lenart 1620 K, Podlessek; Samušani 620 K, Rehač; Cvetkovec 2000 K, Ivan Horvat; Trgovišče 2040 K, Dr. Lovrec; Velika nedelja 2000 K, Dr. Adam Ban; Ormož 2200 K, Ormoška grajščina; Hardek 920 K, Hanželič Franc; Hum 1440 K, Masten Matjevič; Pušenci 8000 K, Ormoška grajščina; Frankovec 10.000 K, Ivanuša Martin.

— Sv. Jurij-Rogaševci. (Prekmurje.) Dan 25. maja 1922 bo za Sv. Jurij in okolico trajnega spomina. Ta dan se je namreč prav slovesno krstila pipa našega piparskega kluba. Dobila je lepo ime: »Danica«. Kot botra je bila iz prijaznosti gospa Weissova, ki je s svojo požrtvovalnostjo dosegla, da se je krst vršil kar najlepše. Za ves trud bodi na tem mestu gospej ter gospodu Weissu in drugim, ki so k temu pripomogli, najlepša zahvala. Upamo, da bo »Danica« res ona privlačna sila, okoli katere se bomo zbirali h prijateljskim sestankom. Kot se vidi iz zanimanja, se bode »Danica« lepo razvijala, kar ji tudi vsi želimo, z ozirom na njen lep program, ki ga ima za narodno delo ob mejli!

JDS.

Shod v Sevnici ob Savi, ki se je vršil v nedeljo, je lepo uspel. Govorila sta gg. dr. Kukovec in Rebek. Zborovalci so odobrili delovanje strankinega vodstva in sprejeli soglasno resolucije o nadaljnjem delu JDS.

Shod zaupnikov Demokratske stranke se vrši v nedeljo 4. junija dop. v Slov. Bistrici v hotelu Beograd.

ška knjižnica, ki je je vzorno uredil in dolgo vrsto let vodil dr. Leopold Poljanec.

Leta 1907—8 je vodil čitalnico prof. Koprivšek. Čitalnica je pridno delovala ter nadaljevala z gledališkimi igrami. Dne 7. 4. se je na svečan način obhajala Gregorčičeva slavnost, 29. in 30. 5. pa so nas zopet posetili ljubljanski igralci z »Elgo« in »Na letovišču«.

V vseh teh letih se je vršila med »Bračnim in pevskim društvom« in čitalnico huda tekma radi gledaliških predstav, ki so tvorile precejšen dohodek za društva, ki so se vedno borila s finančnimi težavami. Nekaj časa je igrala čitalnica sama, potem se je igralo skupno, dobiček pa se je razdelil, na to je igralo zopet vsako društvo zase tako, da so postajale razmere nevzdržne, zlasti vsled tega, ker ni vladal na odru pravi red in ni bilo gospodarstva ter se je vse, kar se je nabavilo proti poizgubilo. Valed tega je bilo leta 1909 v čitalnici sklenjeno, naj se ustanovi samostojno dramatično društvo, ki je z ustanovnim obnim zborom pričelo s svojim delovanjem ter neumorno uprizarjalo do izbruha vojne največja dela.

Ptujskega okraja poročni dar kralju.

V dneh od 19. do 21. maja je bil izpostavljen v veliki dvorani ptujskega »Društvenega doma« poročni dar kralju Aleksandru. Poklonitev označuje v posebno kartušo vrezan napis: »V globoki udanosti pol. okr. Ptuj«.

Na stopničastem podstavku je zloženih 5 sodov v ovalni obliki. Vsak sod ima na dnu izrezljane okraske v narodnih motivih, ki obkrožajo originalne slike krajev, iz katerih vsebuje sod prvovrstno vinsko kapljico. Največji sod nosi izredno lepo, umetniško dovršeno sliko Ptujja z okolico, kakor ga je videti z Majskega vrha v Falozah; slika je delo znanega ptujskega pokrajinarja prof. Kasimirja. Nad sliko je monogram A. M. pod njo pa znani stih »Kol' kor kapljic...«. Na manjših stranskih sodih ste sliki Ormoža in Jeruzalema, ki ju je v pomladno sočnatem tonu naslikal prof. Jakhel, učitelj risanja na ptujski realni gimnaziji. Vrhnja mala sodčka nosita sličici Rogateca in Rogaske Slatine, prva delo prof. Jakhla, druga prof. Kasimirja. Sodi so dobili v svoji zunanosti barve starinskih s plesnom prevlečenih kletskih posod. Izdelala jih je ptujska sodarska delavnica Fr. Stadteja.

Na vrhu sodov je postavljena en miniature haloška zidanica sredi vinograda in z obligatnim klopotcem. Zidanica vsebuje kot šatula najfinejše vinske pecivo (Tvrška Bizjak i drug., Rog. Slatina).

To so predmeti, ki najbolj privlačujejo oči obiskovalcev. Ako se oko nagleda teh izdelkov, še nehote obvisi na podstavku samem. Temen, gladko poliran, daje za sode masivno podlago. Štiri z grozdem opletane izrezljane noge drže sredino nad stopnico, na stranski steni pa je vložen ovalni okrask, predočujoč škorce, ki zoblje na grozdu jagode. Na stopnici so na vsakem voglu postavljene ogromne steklenice rogaške slatine, spredaj sta dva »bosmana« (pletene in s ovelicami ovenčane štruce, ki se v ptujskem okraju dajejo novoporočencem v dar!) in v lično pletenih košaricah (izdelek pletarske delavnice v Strnišču) je naloženo doma posušeno sadje (industrija »Sliva« v Strnišču). Slatinske steklenice stoje na okroglih brusih iz kamenja, ki se lomi pri Sv. Roku pri Rogatecu in je glavni vir dohodkov tamošnjega prebivalstva (tvrška Plevčak, Dobovec). Iz istega kamenja kot izdolbeni brusji so svetilni lončki, ki so razpostavljeni po podstavku. Praznino pod sodi izpolnjujejo buteljke in šampanjke; slednje iz ptujske šampanjske tovarne Fr. Čučka, buteljke pa napolnjene z najizbranejšo kapljico haloških in ormoških gor.

Podstavek sam je mojstrsko delo ptujskega mizarja Sagadina, načrt zanj in njegove okraske pa je izdelal sloviti dunajski umetnik in vinogradnik v Ptuj L. Prinz.

Odkod so zbrani vsi prispevki, kako izbrani in komu namenjeni, nam pripoveduje na zadnji strani podstavka opis v stilih ptujskega gim. prof. A. Sovre-ta, ki slovejo:

Dne 15. 2. 1908 je priredila čitalnica velik koncert, pri katerem sta nastopila češka umetnika Buchtele in Bohniček, 24. 3. koncert Dimitrije Agrenjeva-Slavjanskoga. 5. 7. in 9. 5. pa koncert poljskih pevcev Kondraškega-Kratochvila; 4. 6. povodom 400 letnice Trubarja, pa Trubarjev večer s predavanjem.

Leta 1909 je bil izvoljen predsednikom dr. Vladimir Serbec, ki je vodil društvo do leta 1914. Ko je začelo delovati »Dramatično društvo«, je odpadel velik del čitalnice na slednje. Čitalnica se je v prihodnjih letih omejila le bolj na zabavne večere, predavanja itd. ter zlasti pridno gojila petje pod vodstvom g. Družoviča. To leto sta umrla dva ustanovitelja čitalnice, dr. Janko Serbec in prof. Majciger.

12. 3. 1911 je čitalnica s krasno uspešnim koncertom proslavila svojo 50letnico, na katero je prihitelo mnogo spočujstev in inteligence.

Decembra 1912 pa je obhajala čitalnica z lepo uspešno slavnostjo 50letnico Slomškove smrti.

Leta 1914 je predsedoval g. dvorni svet, Bedjanič. Čitalnica je prirejala zabavne večere ter zlasti gojila petje

Slovenske zemlje holmi solnčni, vinorodni od davnih dni goje navado že zvesto: če v hiši se slavi vesel družinski praznik, prijatelji v vezilo vina prineso.

I Tvoja hiša vzvišeno praznuje slavje, da srca po občini radostno bijo: izbral družico na življenja pot si Sebi, a narodu kraljico dal si in gospo.

Začo poklanjajo gorice Ti prisojne sokov prežlahutnih, ki iz grudi jim kipé: Sloviti vrh Gorenjski, Janžki vrh,

Gomila, Jeruzalem in Kajter v tekmi se vrsté.

Dobrote, čistosti, kreposti plemenitih, simbol je trte sok, človeku vzor svetel: vrline te, povite v divno-krasno kito nam v Vaju zro oči, kraljica naša, kralj.

Naš dar je zorel po vrhovih, koder nekdanj kresov je svetil ogenj, vragov zlih

znanik: spominjaj se ob njem nezgod, pretečih domu,

in bodi vsevdilj veren, krepek mu vodnik.

Pridali vinu smo peciva, ki oslajaj iskrečega napoja žarovito moč, pridali bosman, znak snujočih sil

življenja, prirode tajnih zakonov spominjajoč.

Cvetlic z vrtov, domačih pozabili nismo: pozdravlja nagelj, fajgelj Te, še

rožmarin; v ljubavi vroče znak, zvestobe nevenljive Ti cveti cvetje to, udanosti spomin.

Smov krhek kamen rožam grédcio postlali,

pri Sv. Roku lomljen — svet ga ves pozná,

brusnik, ki jeklo se najtrše mu ukloni, da krnje sleherno ogladi, izravna.

I Ti trebé, da gladiš, brusiš, oblažuješ, da skladnost in ubranost domovini daš, trebé, da s krepko roko streš ovir zidov, da boš dopolnil nalogo, ki jo imaš.

Še sadja suhega in šumnega šampanjca poklanjamo, steklenko slatinske vodé, zdravilne zlasti, če se polni steklenica namesto z vodo z rujnim vincem iz gorá

Obilo rok Ti dar pripravljalo je skromni:

vinogradnik, seljak, umetnik in obrtnik, dekleta, drobna deca, vsi so tekmovali, da bodi dar ljubavi vdane ti glasnik.

Lej, torej milostno nam sprejmi poklonilo,

žnjim sprejmi celega okraja še željo: »Bog živi kralja nam,

Bog živi nam kraljico in ž njima domovino, v sreči združenol«

Tako je to okusno sestavljeno darilo, katerega celotni aranžma je bil v rokah okrajnega glavarja dr. Pirkmaierja, obenem tudi razstava gospodarskih pridelkov ptujskega političnega okraja. Zato je bila tudi iz tega vzroka srečna misel, da so obiskale to razstavo ptujske srednje, meščanske in osnovne šole, kakor tudi šole najbližje okolice in so se učenci poučili o pomenu daru, obenem pa tudi navdušeno manifestirali za kralja in za visoko njegovo zaročnico.

in glasbo. Nameravala je prirediti velik koncert, ki se pa ni posrečil, ker ni bilo mogoče dobiti godbe. Dospeli smo bili tako daleč, da ni hotela nobena godba, ne vojaška ne civilna delovati v Narodnem domu.

Med vojsko je bilo vsako delovanje onemogočeno, kajti prostore je zasedlo vojaštvo. Slovenci so bili na indeksu kot veleizdajalci in po Narodnem domu so stikale vojaške komisije za pismi, ki naj bi omogočili dokaze veleizdaje proti narodnim delavcem. Narodne delavce so razpršili na vse vetrove in izgledalo je, da bodo Slovenci popolnoma zatrti. Oholi major Zelliger, je zagrozil, da bo uničil Sokolo do zadnjega moža. Žalostni so bili takrat dnevi Mariboru, pa vseeno je bilo tudi veselo, vsaj smo bili po veliki večini vsi prepričani, da prihaja dan svobode, da prihaja konec 600 letnega suženjstva.

10. 12. 1916 je začela čitalnica zopet delovati. Ljudska knjižnica, ki je vsled vojske mnogo trpela in izgubila skoraj polovico knjig, je polagoma začela zopet posloovati in društveni lokali so se uredili.

(Konec prih.)

Mariborske vesti.

Maribor 30. maja 1922.

m »Weixl-Šoštarič, figamoža«. Pod tem naslovom napada v včerajšnji »Straži« nek možiček mojo osebo. Očitno je tukaj še novinec in popolnoma neizkušen, sicer bi ne pisal takih budalosti. Primoran sem torej dati mariborskemu trgovstvu pojasnilo. Ker so meni kot staremu narodnemu trgovcu v Mariboru gotovo najbolj znane razmere, je bil vedno in povsod moj predlog, naj se gremijalne volitve vršijo le kompromisnim putem tako, da bodo v odboru izkušeni možje obeh narodnosti in iz vseh strok. Kajti gremij ima v sedanjih časih še zelo težko stališče in so zato potrebni izkušeni možje, ki bodo znali v potrebi tudi nastopati. Kaka lista je bila torej prvotno sestavljena in v kolikor se je stopilo s trgovstvom v tej zadevi v stik, mi ni bilo znano. Tudi nisem jaz nikdar predlagal, da bi moral ta ali ta v odbor. Da pa novoizvoljeni odbor ni bil po želji nekaterih izvoljen, so si dotični pa sami krivi, ker niso nikogar predlagali. Po toči zvoniti je pa prepozno. Če je pa novoizvoljen odbor meni všeč ali ne, to ostane le meni v presojevanje. Konstatirati pa moram, da v novem odboru niso sami »demokratski petelinici«, ampak tudi drugi. Ker pa, kakor vidim iz »Stražinega« dopisa, omenjeni dopisnik reflektira najbrže na »mastno« predsedniško mesto, mu to radevolje in takoj prepustim, samo če se zaveže izpolnjevati skoz 3 leta svoje dolžnosti, biti vsem trgovcem z delom in pojasniti na razpolago ter redno držati uradne ure. V tem slučaju se zavežem takoj izplačati za kateri si bodi dobrodelen namen 1000 Din. Tako bo vsaj omogočeno enkrat tudi predsedovati izvoljenim petelinikom. V. Weixl.

m Koncert »Drave«. Ponovno opozarjamo slavno občinstvo na ljudski koncert, katerega priredi narodno železničarsko glasbeno društvo »Drava« v četrtek 1. junija 1922 v Götzovi dvorani. Nastopijo: društveni moški in mešanji zbor, solista g. A. Živko in g. M. Čepič, pomnoženi društveni orkester. Iz prijaznosti sodelujeta operna pevka gdč. Slava Mezgerčeva in učiteljica »Glasbene Matice« gdč. Hege-dušičeva. Pevovodja: Vlado Premrou. Kapelnik: Tonče Skačej. Spored: 1. Orkester. Glinka: Ruslan in Ludmila; overtura. 2. Dr. G. Ipavec: Oblaček; Fr. Korun: Potrkali na okno; poje moški zbor. 3. Dr. B. Ipavec: Leži polje ravno; dr. A. Schwab: Moji devotiči; dr. G. Ipavec: Tiček, poje mešan zbor. 4. Dr. B. Ipavec: a) Arija Ivana iz opere »Telarski plemiči«; b) Pozabil sem mnogokaj deklet...; c) Kaj bi te vprašal... 5. F. S. Vilhar: Jadranski zvoci, potpuri. 6. Dr. G. Ipavec: a) Če na poljane rosa pade; b) Ciganka Marija; c) Na poljani. 7. Dr. G. Ipavec: Savska; dr. J. Ipavec: Imel sem ljube dve; moški zbor. 8. L. Hudovernik: V celici (moški zbor z bas samospetvom z spremljevanjem glasovirja. 9. Dr. A. Schwab: Zlata kanelka; veliki mešan zbor s spremljevanjem orkestra.

m Prve črešnje na mariborskem trgu. Včeraj so se pojavile na mariborskem trgu prve črešnje. Klub razmeroma visoki ceni — kg 40 K, — so jih pridno kupovali.

m Ogleđ tovarne »Kristal«. V nedeljo se je vršil ogleđ tovarne »Kristal«, (izdelovanje ogleđal) na Koroški cesti. Tovarna, ki je prva te vrste v Jugoslaviji, je opremljena z najmodernejšimi stroji ter izdeluje ogleđala od najpraprostejših do najfinejših vrste. Tehnično vodstvo je v rokah v obrtno-umetniškem svetu znanega g. Jurija Seidla, bivšega strokovnega učitelja na dunajski šoli za umetno obrt. Največjo pozornost je vzbujalo 3 metre visoko konzolno ogleđalo in dve stojali za palme, ki sta umetniško izvršeni ter bodo razstavljena na zagrebškem velesejmu. S tem podjetjem smo napravili zopet velikanski korak v našem narodnem gospodarstvu, kajti podjetje je v strokovnjaških rokah in vzdrži vsako inozemsko konkurenco.

m Razstava v prid PTL. Umetna gledala, ki jih je izdelala tukajšnja tovarna »Kristal« za zagrebški velesej, bodo v času od 30. maja do 3. junija razstavljena v mali kazinski dvorani. Dvorana bo odprta od 9. do 12. in 15. do 18. ter 20. do 21. ure zvečer.

Vstopnina po 1 dinar po dnevu in 2 dinarja zvečer se pobira v prid Protituberkulozni ligi.

m Predavanje prof. Bostuniča. Sinoči je predaval v prostorih v Ljudski univerzi kijevski profesor g. Gr. Bostunič o okultizmu. V dvehurnem predavanju je razmotril s stališča okultističnih nazorov o uganki življenja in smrti. S precejšnjo spretnostjo je zagovarjal svoje mišljenje in si ohranil do zadnjega pozornost poslušalcev. Če je pridobi koga za svoj okultistični svetovni nazor, je seveda drugo vprašanje. Predavanje je bilo nenavadno dobro obiskano. Danes zvečer predava o važni in aktualni mednarodno-politični temi: Rusija, Anglija in Indija.

m Ljudska univerza. V petek ob 20. (8.) uri se vrši predavanje g. dr. Jana o bankovcih kot nadaljevanje in konec prejšnjega predavanja. Pridite v obilnem številu.

m Peletna veselica prostovoljne požarne bramborice na Pobrežju pri Mariboru se vrši v nedeljo, dne 11. junija na vrtu gostilne Rojko na Sp. Pobrežju. Godba, ples, srečolov in drugo. K obilnemu obisku vabi poveljstvo, ker je čisti dobiček za nabavo in predelavo čelad in drugih potrebnih stvari.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

KONCERT KUBANSKIH KOZAKOV

se vrši dne 31. t. m. v Götzovi dvorani. Na sporedu se pevske točke in eksotični plesi. — Zanimivost za Maribor.

Narodno gledališče.

Repertoar:

Torek, 30. maja »Gospod senator«. A.

— 0 —

Dramatična šola. Pouk dramatične šole se vrši v torek, četrtek, petek in soboto ob navadni uri.

Sokolstvo.

o Sokol v Hočah. Na binkoštni ponedeljek t. j. 5. junija vprizore naši Sokoli in Sokolice v svojem domu krasno dramsko sliko »Matja«. Kdor hoče videti življenje plemenitih in pokvarjenih ljudi, rodoljube in brezdomovince, naj pohiti na bink. ponedeljek v Hoče! Začetek predstave točno ob 8. uri pop. in 8. uri zvečer. Zdravo.

Objave.

§ Mesni kino. »Junak dnova«, senzacijski film v 7 činih z drznimi atrakcijami najboljših umetnikov, v glavni vlogi Ria Jende se predvaja v torek, sredo in četrtek.

57. redni občni zbor trgovskega gremija v Mariboru.

V soboto, dne 27. maja ob 20. uri zvečer se je vršil v Gambrinovi dvorani 57. redni občni zbor trgovskega gremija v Mariboru. Zborovanje je otvoril predsednik g. Vilko Weixl ter pozdravil navzočega tajnika Zveze trgovskih gremijev v Ljubljani, g. Mohoriča. Po odobritvi zapisnika zadnjega občnega zbora je poročal predsednik o delovanju gremija in gibanju trgovstva v preteklem letu. Gremij je štel 1. 1921. 416 moških in 82 ženskih članov, nadalje 266 moških in 160 ženskih trgovskih pomočnikov in konforistov ter 118 učencev oziroma 36 učenk. Prijavilo se je 104, odjavilo pa 124 članov. Gremij je priredil štiri protestne shode, ter odposlal 92 notic raznim dnevnikom. Spore med delodajalci in delojemalci je poravnal predsednik v svojem območju. Stanje blagajne je znašalo dne 31. decembra 1921. kron 181.130'15. Prirastek napram letu 1920, ko je znašalo stanje blagajne kron 148.866'32, znaša kron 34.763'83. Gosp. Weixl je nadalje poročal o svojem delovanju kot triletni predsednik, o energičnih bojih napram nepravilnostim stanovanjskega urada, in napram drugim oblastem, kakor carinarnam,

davčnemu uradu, občinskemu sodišču itd. Občni zbor je njegovo poročilo z odobravanjem sprejel.

Viharno pozdravljen je nato govoril tajnik Zveze trgovskih gremijev, g. Mohorič. Pozdravil je v izredno velikem številu zbrane navzoče ter razpravljal o neprilikah, s katerimi se mora boriti trgovski stan z vso energijo: številne v bistvu si nasprotujoče carinske odredbe, razmere na naših mejah, ki omogočujejo tihotapstvo, popolnoma neurejen promet in nečuvne razmere na naših poštah. Mi se moramo zadovoljiti s starim materijalom, dočim gre ves novi materijal, ki ga dobivamo na račun reparacij, v Macedonijo in Albanijo. Pri tem se pač nikdo ne more čuditi, da je poštni ravnatelj v Beogradu človek s samo 3 in pol razreda gimnazije, ki pa je prišel na to mesto samo potom »zveze« z ženskim svetom. Posamezni zakoni se porsod tolmačijo po svoje. To velja predvsem za delavni čas. V Beogradu n. pr. ni nič čudnega, če so trgovine odprte do 10. da celo do 11. ure ponoči. Vsemu temu pa je krivo pomanjkanje enotne organizacije. Ko se bo ta izvedla, bo tudi trgovski stan prišel do onega mesta, ki mu pristojna ter ne bo več samo molzna krava, ampak polnopraven državljan. Iz ostalih stvarnih izvajanj posnemamo sledeče: Trgovstvo v Ljubljani je na svoje vprašanje glede bolniške blagajne sprejelo diplomatski odgovor, da se bo že storiло, kolikor je mogoče. Nezdgodno zavarovanje je vse prej kot moderno in pravično. Zavarovalni koeficient znaša n. pr. pri nastavljenih živilske stroke 16%, v lesni industriji 24%, a pri eksplozivnih snoveh 7%. Nedavno je bila sklenjena z Avstrijo nova trgovinska pogodba. Za vsebino te pogodbe je zaznal naš delegat g. dr. Vidovič še le od — avstrijskih delegatov.

H koncu je omenil govornik še nedeljske volitve v pridobinske komisije ter opominjal navzoče k skupnemu nastopu. Nato so se izvršile volitve, pri čemur se je razvila živahna debata, v katero so posegli gg. Weixl, Haber, Stark in dr. Irgolič. Šlo je za to, kako naj se vrše volitve, ali z volilnimi listki, ali pa samo z vzklikom. Končno so se zedinili za slednji način. Izvoljeni so bili: predsednik Weixl, podpredsednik Worsche, v odbor pa: Križnič, Gulda, Pinter, Rosina, Šoštarič, Starkel in Toneje, za namestnike Miloš Oset in Lotz; pregledovalca računov Kaufmann in Rosmann, v pomočniški odbor Pinter, Šoštarič, Schneideritsch in Albin Novak; razsodišče Majer in Berdajs, namestnik Pinter, šolski odbor Lenart in Šef, namestnik Miloš Oset, v zvezni komite Šoštarič, Bertelen, Janko Tavčar, Miloš Oset, Majdič, Rosina, Starkel, Gulda, Schneideritsch in Lotz, namest. pa Križnič, Šef, Pinter, Novak, Faninger, Haber, Sirk, Hartinger, Ellinger in Andrejč. Za ureditev mezdnih zahtev trgovskih nastavljenecov je bil izvoljen šestčlanski odbor, (Šoštarič, Oset, Weixl, Pinter, Sirk in Faninger), ki naj stopi v stik s pomočniškim odborom in v dobrobitnem smislu uredi to vprašanje. Ob 11. uri je predsednik zaključil dobrospeli občni zbor.

Zdravstvo.

Doc. dr. I. Matko:
Cilji in naloga ambulaterija Protituberkulozne lige v Mariboru.

Konec.

Tudi naša liga se ni mogla odločiti niti za čisti Calmettov niti za Bonnetov sistem, ali za kateri drugi zgoraj omenjeni vzorec, kar je utemeljeno v naših razmerah, ki se bistveno razločujejo od onih pri zapadnih narodih, ki preobilujejo dobrodelnih institucij in društev. V tem oziru ima n. pr. tajni svetnik Pütter v Berlinu, ki je načelnik tamošnjega protituberkuloznega in oskrbovalnega gibanja, kaj lahko stališče, če odklanja zdravljenje jetičnih v svojih oskrbovališčih. V Nemčiji namreč imajo bolniki več kot dovoji prilik, da se zdravijo drugod, to je na klinikah, poliklinikah za pljučnobočne, v ambulatorijih bolniških blagajin itd. Naše revne razmere, ko nam še manjka cela vrsta najpotrebnejših institucij na tem polju, pa zah-

tevaajo edino umestno prikrrojitev tujih izkušenj za lastno življenje. Zato smo smatrali za dolžnost, da izberemo iz tujih sistemov to, kar bi odgovarjalo najbolj danim razmeram v Mariboru in sploh pri nas, ter to presadimo na domača tla. Samoumevno pa je, da morejo različne okolnosti kot denarna vrednost, draginja itd. bistveno vplivati na ustroj in smernice oskrbovališč, kar prihaja pred vsem za današnje dobo in posebno pri nas v poštev, ko se kar vrste zbirke v dobrodelne namene, in že čut dobrodelnosti popuša.

Naš ambulatorij posluje trikrat na teden, in sicer v ponedeljek ter soboto od 8. do 9. ure zjutraj, in v sredo zvečer od 6. do 7. ure, pri čemer se vrši obrat na sledeči način: »Oskrbovalna sestra sprejme bolnika v čakalnici, ga takoj opozori, da vzame žepni robec v roke, za slučaj kašljanja mu ponudi posebno posodo za izkašljanje pljuvkov in ga izpraša o razvoju ter peteku bolezni, kar si notira v posebnem formularku. Ko konča anamnezo, odda sestra anamnezo in bolnika sestri v garderobi, ki pritrdi bolniku takoj po vstopu fino masko na usta, v katero je dal bolnik svojo žepno ruto in nadzoruje slačenje in oblačenje bolnika. — Masko nosi bolnik na ustih toliko časa, da zopet zapusti oblečen garderobo. Od tu pride bolnik v preiskovalnico, kjer se mu meri toplota, se zdravniško preišče in kjer dobi navodila in nakažilo za zdravljenje. Če se izkaže, da hira bolnik za odprto tuberkulozo, potem dobi posebno polzvedovalno in oskrbovalno polo, in sestra dobi nalog, da ga obišče tekom prihodnjih dni in tudi pozneje na njegovem domu. Po sestrinem referatu se razmotri v odmeri visokost materijalne pomoči. Med zdravniškim preiskavanjem se mikroskopično preišče izkašljani pljupek; če isti manjka, se nakaže bolnik, da ga pošlje prihodnji dan ali pozneje v svrhu preiskave. Preiskava pljuvkov se večkrat ponavlja.«

V toliko smo razjasnili naloge in organizacijo novoustanovljenega ambulatorija v Mariboru, ki se naj — samo-umevno — še naprej izpolnjuje in prilagodi ljudskim zahtevam. — Protituberkulozna liga se dobro zaveđa težkega bremena, katero je prevzela na svoja ramena z ustanovitvijo tega prepotrebne in dobrodelnega zavoda; vendar se ne ustraši nobenih naporov in zaprek, ker upa, da bo našla še v naprej v narodu isti odmev in razumevanje, ko pri ustanovitvi sami. Upravičeno pričakuje, da bo narod prav tako radodaren pri vzdrževanju, kakor je bil pri oživetjenju ambulatorija. Le tako bo mogoče da bodo našli bolniki, ki bodo iskali pomoči v njenem domu, v zavodu »Narod sebi«, odkritosrečno in ogrevajoče pribežališče za pomoč, zdravje in utelje v težkih urah boleti;

Z ustanovitvijo ambulatorija je izpolnila liga prvi del zahteve slavnega francoskega kliničarja Calmetta, »da je ambulatorij ali dispensarij prvo in zidava bolnic drugo!« Profesor Calmette v Parizu upravičeno zastopa stališče, da se pri jetiki ne sme čakati dotlej, da se za jetiko oboleli, od žlice do ust preživljajoči delavec obrne na zdravnika, kar se navadno zgodi še-le takrat, ko je povzročila bolezen že de-ianezmožnost delavca; toda človeška družba mora preskrbeti za to, da pride zdravniška pomoč jetičnim nasproti in sicer mnogo prej, nego se zavežajo, da so resno oboleli. Liga si je osvojila zahtevo Calmetta, da se mora izslediti jetiko v prvem razvoju in da se mora nuditi obolelemu takoj v začetku vsa pomoč, ker le s tem je dana zanesljiva možnost, da ga ohranimo lastni rodbini in človeški družbi. — In s Calmettom se obračamo do vseh lastnikov in voditeljev industrijskih podjetij, tovarn in delavnic in sploh do vseh obrtnikov, kjer so zaposleni delavci, da nam pomagajo izslediti vse, na jetiko sumljive osebe in jih pošljejo v preiskavo in oskrbo. Poleg drugega daje torej ambulatorij ligi up, da se ji morda vendarle posreči omejiti strašne učinke te morilke človeškega rodu v našem okraju in v mestu Mariboru in na podlagi vzgledov tudi v ostalem delu naše domovine!

Podpirajte Jug. Matico!

Pretrgana pesem.

Poljski spisala Eliza Orzeszkowa.
Prevel Vinko Albič. (21)

Ko se je vrnil, se je s knjigo in klobukom v roki ustopil pred njo. Ona je na nit nabirala dolg kos čipk, s katerim je hotela obšiti avbo, ki ji je težala v naročju.

»Ali je ta avba gospe živinozdravnikove?«

»Gospe Mutkiewiczzeve,« je popravila ona; »da, že nekaj let ji jo popravljam, druge ne nosi.«

»Ali mi nočete nič povedati o zbadanju vaše sestre, ki ga je hotel preprečiti vaš bratec?«

V veliki zadregi je še niže povsila glavo čez delo. Čez nekaj časa je rekla prisiljeno:

»Franja ne hodi rada k šivilji, tudi tam niso posebno zadovoljni z njo. Ker je preveč sama, in brez nadzorstva, se spušča v znanstva, ki slabo vplivajo nanjo.«

Przyjemski je opomnil: »Iz počez njenih vrst in begajočih oči bi človek sklepal, da je muhasta in prepirljiva. Gotovo imate velike sitnosti z njo...«

»O ne!« je živalino vzkliknila ona. »Zelo je pridna in dobro srca ima. Le to mi dela skrbi, da ne šiva rada. Treba je pač, da se nauči kaj koristnega,

da si bo pozneje kaj prislužila. Preudarjala sva z očetom, v čem bi se izurila, in sva sklenila, da jo damo k šivilji, da pozneje lahko vstopi v kak ateljé. Kaj naj bi bila storila družega? Toda občevanje v mestu jo kvari. Jaz ne morem nič proti temu. Zaradi tega imava velike skrbi, jaz in oče.«

Vse to je govorila s povešenimi očmi, ne da bi bila nehala šivati. On jo je pazljivo poslušal, sedel pa ni in vsak hip pogledal proti cvetlični gredici, kakor bi nečesa pričakoval odtod. — Slednjič je ugledal dečka s svetlimi gumbi na kratkem jopiču; priteklo je izza drevja z velikim šopkom cvetlic v roki. Przyjemski mu je z velikim koraki hitel nasproti.

Ko je odšel, je Klara dvignila glavo in videla, kako je na koncu drvoreda dečku odvzel cvetlice in hitro prihajal nazaj k njej, držeč roko s šopkom na hrbtu. Uganila je, da so te cvetke namenjene zanjo, ter se živahno okrenila, tako da je avba s čipkami vred z njenega naročja padla na tla.

Przyjemski, ki je bil samo še nekaj korakov oddaljen od nje, je hitro pristopil, pokleknil z enim kolonom, z eno roko pobral stvari s tal in ji z drugo podal šopek cvetlic.

Kratek hip, nagel ukref, zatopljenje v njene izrazite oči, in zopet je stal pred njo, medtem ko je ona žareči obraz skrivala v cvetkahi.

V naglici natrgani, površno zvezani šopek je bil sestavljen iz različnih redkih, močno dišečih cvetlic. Njih dišava in pisane barve, ki so vplivale na njeno čute in domišljijo, so se združile v pretresujoč vtis, ko je lepi mladi mož klečal pred njo in ji globoko gledal v oči.

Tudi on je bil vznemirjen, očitno obvladan od čuvstev, a je hitro zopet postal siguren in neprisljen.

Kakor da se nič ni zgodilo, je sedel k nji in rkel:

»Sedaj pa pozabiva vse domače in tuje skrbi, vse, kar je grdo in malenkostno, vse kar povzroča bolest in žalost, in podajva se na boljši svet.«

Z glasom, zmognim spreminjav in polnim zvokov, ki jih je znal tudi rabiti, je pričel čitati:

Odkar izginila kot zlati sen je, žge žalost me, polni me hrepenenje; ne vem, zakaj s pepelov duša moja med angele se vzpeti k nji ne skuša?

Minute so potekale; tamintam je padel na tla rumen ali rdeč list. Poševne svetle črte za drevjem so postale čedalje krajše, zlasti krogi na temnih tleh vedno manjši in redkejši. Klara je bila prenehala delati; kakor začarana je poslušala, sklepačoč roke v naročju. Iz zlatorjavih oči ji je odseval vlažen blesk.

In on je čital dalje:

Plamtela vsa je, kot dehteča mira in nevede je cela plamenela. Postala globlja sta oči safira, belota je naročja bolj blestela.

Ona je dihala čedalje hitreje. Ali so to sanje? Ali je bila umrla in se preselila v raj? S cvetk, ki so ležale poleg nje, se je dvigala k njej opojna vonjava. Ničesar ni videla okrog sebe in v brezglasni tihoti čula samo lepi, ginjeni glas, ki je čital z ritmičnim poudarjanjem in finim čuvstvom:

V trenutku, kadar z mavrico srebrno z obzorja Dijanin blede prstan vzhaja; takrat vsi slavci spet se razječijo, vsi listi na drevesih zašumijo, iz vsch studencev jek stekleni vstaja.

Tamintam je kako pero brez šuma padlo z drevesa; drevored je dihal počej in se pričel potapljati v mraku. In on je čital dalje:

V trenutku takem plačeta dve sreci in kar je odpustiti, odpustita in davnost s pozabljenim spojita.

(Dalje prihodnjič.)

Darujte za „Sklad otroške bolnice“ v Mariboru.

Glavni urednik: Rađivoj Rehar.
Odgovorni urednik: Rudolf Ozni.

Pozor! „Prešernova klet“, Gosposka ulica št. 26. **Pozor!**
Prvovrstno ljutomersko vino. Vedno sveže pivo, belo v sodčkih, črno v steklenicah.
Rado in Kati Jazbec.

Tovarna za lesne izdelke
išče za takojšnji ali poznejši nastop spretnega, samostojnega
strojnika in dobrega mizarja.
Ponudbe z opisom dosedanjega življenja in navedbo plačilnih zahtev pod „F. F. J. 21“ na upravo lista „Tabor“. 856 3-1

Knjigoveški mojster
se takoj sprejme. Reflektira se samo na prvovrstno in samostojno moč, ki je že bila v enakih službah.
Mariborska tiskarna d. d.
Jurčičeva ulica 4. *

Mala oznanila.
Kompanjon za obstoječe stalno koncesionirano „Union“-kinogledališče v Studencih, se išče. Potrebno 100-140.000 kron. Šegovič, kinoposestnik, Studenci-Maribor, Slomškova ul. št. 5. 850
Večje podjetje išče zastopnika s kaveljo proti gotovi plači in visoki proviziji. Ponudbe pod B. B. postnoležeče Maribor. 854 2-1

Čevljarji pozor! Gumijevé podpetnike najboljše vrste kupite najceneje pri Jakobu Lah, Maribor, Glavni trg 2. 858 2-1
Kupujem pianino, klavir in orkestrion (muzikalni avtomat). Hotel Halbwidl, soba št. 4. 845 2-1
Zamenjam stanovanje v Celju, obstoječe iz treh velikih, svetlih sob v pritličju, kuhinje in pralnikin, za stanovanje s 4-5, četudi manjšimi sobami v Mariboru, če me goče v bližini parka, event. s kozčkom vrta. — Naslov pove uprava „Tabora“.

Seino slamo in drva
prodaja
Andrej Oset
Aleksandrova cesta št. 57
855 Telefon 88. 10-1

ZOPET DOŠLO!
Velika izbira: Dežnih plaščev, perla, klobukov, samoveznic, moških pasov, palic, čevljev itd. po najnižji ceni pri 81810-5
Jakob Lah, Maribor
Glavni trg šte. 2.

ogledajte si največjo zalogo zlatih in srebrnih ur, verižic, uhanov in drugih nakitov, katere se vam nudi po znižanih cenah v novi trgovini
R. BIZJAK, trgovina z zlatino in srebrnino
MARIBOR, Gosposka ulica št. 16.
741 5-5

Predno si nabavite darila za
BIRMO

Sadiki
paradižnik in celeri, se dobe vedno po nizki ceni pri „VRT“ Džamonja & drugovi, družba z o. z., Čopova ulica. 861 3-1

Stariši birmancev!
Praskrbite se pravočasno z dobro kapljico „Refoška“, kateri se toči po 16 Din. liter v restavraciji Maribor in Dalmatinski kleti na vrtu istolam, Grajski trg 1. 857

17.-28. jun. 1922 **Zagrebački Zbor**
Pojasnila, prodaja legitimacij in znakov, odprema razstavljenega blaga.
Carinsko-špedicijski-bureau
Bran. Puljević & I. Bonča
častni zastopniki Zagrebačkog Zbora. 842 3-2
MARIBOR, Aleksandrova c. 44-I. — Telefon 138.

Pozor! Čast mi je naznaniti sl. občinstvu, da otvorim v začetku junija svojo trgovino s prekajenim in svežim mesom **Pozor!**
v Vojašniški ulici št. 10.
Solidna posrežba in prvovrstno blage zajamčeno. — Za obilen obisk se priporoča
Venceslav Ledwinka.
Proizvajanje: Pobrežje, Zrkovska cesta št. 25. Prodaja: Vojašniška ulica št. 10.